Conseil d'Etat - Raad van State
LEGISLATION - - WETGEVING
L. 187/2
18 FEV. 1949
Transmis à M. Coordination
Overgemaakt aan de H. Bureau

KONINKRIJK BELGIE — ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer,

verzocht door [redacted]

op [redacted] hem van advies te dienen over [redacted]

15 [redacted]

heeft ter zitting van [redacted]

het volgend advies gegeven :

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre,

saisi par [redacted]

le [redacted] d'une demande d'avis [redacted] sur [redacted]

15 [redacted]

a donné en sa séance du [redacted]

l'avis suivant :

Geraadpleegd bij toepassing van artikel 45 van de wet van 23 December 1946, is het de Raad van State niet mogelijk geweest, de teksten die hem werden voorgelegd binnen de hem toebedeelde termijn aan een grondig onderzoek te onderwerpen.

Het ontwerp strekt er toe een nieuwe wet in de plaats te stellen van de wet van 18 Juni 1930 op de stichting van het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep.

De enige bepalingen van die wet waar het voorliggende ontwerp niet aan raakt zijn de volgende :

artikel 1, alinea 1, waarbij een openbare instelling onder de benaming Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep wordt tot stand gebracht,
artikel 9, waarbij wordt bepaald dat de regering een of meer raadgevende commissies kan samenstellen,
artikel 12, alinea 1, betreffende het aanleggen van een dubbele boekhouding van het instituut.

Het behoud van artikel 1, alinea 1, van de wet van 18 Juni 1930 wordt bevestigd door artikel 6 van het ontwerp.

Het behoud van artikel 9 lijkt moeilijk verenigbaar te zijn met artikel 5 van het ontwerp.

Wat betreft de bepaling van artikel 12, alinea 1, aangaande de boekhouding van het Instituut, zij zou in het ontwerp kunnen overgenomen worden en ingelast in fine van hoofdstuk IV, Afdeling 7, (Bepalingen van financiële aard).

Zo deze zienswijze aan de inzichten van de Minister van Verkeerswezen beantwoordt, zouden de bepalingen van de wet van 18 Juni 1930, met uitzondering van artikel 1, alinea 1, en onder voorbehoud van de toepassing der overgangsbepalingen van artikel 38 van het ontwerp, door het ontwerp kunnen opgeheven worden.

Anderzijds komen in de besluitwet van 14 September 1945, krachtens welke de Belgische Nationale Radio-Omroep (B.N.R.O.) ophoudt te bestaan en de vereffening van deze laatste opgedragen wordt aan het Belgisch nationaal Instituut voor radio-

.../...

omroep (N.I.R.), bepalingen voor die onverenigbaar zijn met die van het voorliggende ontwerp.

Dit geldt namelijk voor artikel 4 waarbij de Raad van Beheer omgevormd wordt en voor artikel 5 betreffende het Dagelijks bestuur van die Raad,

Ook die bepalingen zouden dus bij voorkeur kunnen opgeheven worden.

Onderzoek der artikelen.

Artikel 1.-

Dit artikel is een verwijzing naar de bepaling van artikel 14 van de Grondwet. Waartoe het dienen moet is moeilijk te zien als het ontwerp er toe strekt de radio-omroep slechts te organiseren door tussenkomst van het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep.

Het artikel zou moeten omgewerkt worden en aangevuld door een tweede alinea, waarin zou omschreven worden wat onder "radio-omroep" dient verstaan.

De eerste alinea zou als volgt kunnen luiden :

"De vrijheid om zijn mening te uiten op het gebied van radio-omroep is gewaarborgd, behoudens de vervolging van de misdrijven begaan ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheid".

Voor de behoeften van de wet zou men anderzijds de radio-omroep in de volgende bewoordingen kunnen definiëren :

"Onder radio-omroep verstaat men het overbrengen van klanken en beelden langs radio-electrische weg".

Artikel 2.-

Door artikel 2 wordt aan de Minister, tot wiens bevoegdheid de radio-omroep behoort, opgelegd ter beschikking van het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep de golflengten te stellen, die het nodig heeft om de openbare dienst van de

.../...

radio-omroep te verzekeren.

Daaruit volgt dat artikel 1 alleen practische betekenis zal krijgen de dag dat de Minister van diezelfde macht zal gebruik maken ten behoeve van andere instellingen voor radio-omroep.

Artikel 3.-

Artikel 3 regelt de toegang van de vooraf door de Koning erkende verenigingen van luisteraars tot het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep.

Het artikel zou aan klaarheid winnen indien nader was aangegeven dat de zendtijden worden toegestaan op de zendstations van het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep.

Voorts zou het de voorkeur verdienen de uitdrukking "radioluisteraar" prijs te geven en te vervangen door "luisteraar".

Artikel 4.-

In alinea 2 ware het beter te schrijven :"Om erkend te worden en te blijven, moeten de verenigingen van luisteraars namelijk : ... "

Artikel 5.-

Bij dit artikel wordt een Hoge Raad voor radio-omroep opgericht. Aan de Koning wordt de macht overgedragen de bevoegdheden en de werking van die Raad te bepalen. Het ware verkieslijk in het ontwerp zelf die bevoegdheden af te bakenen.

Dit artikel, dat op zichzelf Hoofdstuk III vormt, staat tussen twee categorieën van bepalingen, die uitsluitend betrekking hebben op het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep. Het zou beter op zijn plaats zijn vooraan in het ontwerp, onmiddellijk na hoofdstuk I. De Hoge Raad voor radio-omroep blijkt immers, luidens de memorie van toelichting, geroepen te zijn om een ruimere opdracht te vervullen

.../...

dan die, welke toegewezen is aan het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep alleen.

Artikel 6.-

Het tweede gedeelte van de zin, die de tweede alinea van dit artikel vormt, zou als volgt kunnen omgewerkt worden :

"Hij kan, na advies van de Algemene Raad van Beheer, door de Koning overal elders worden overgebracht".

Artikel 7.-

Artikel 7 zou in overeenstemming moeten worden gebracht met de tekst, die voor artikel 1 wordt voorgesteld.

Alinea 2 zou als volgt kunnen verbeterd worden :

"Het Belgisch Nationaal Instituut voor radio-omroep kan zich bij het vervullen van zijn opdracht laten bijstaan, en met het oog hierop een beroep doen op instellingen, op personen of op groeperingen die niet tot het Instituut behoren".

Artikel 8.-

Voorgesteld wordt alinea 1 van dit artikel als volgt te redigeren : "Het Belgisch Nationaal Instituut voor radio-omroep neemt de mededelingen aan, die ter uitzending worden aangeboden, in zover zij overeenkomstig zijn met de bepalingen van artikel 9, alinea 2, van deze wet. Het instituut is evenwel gerechtigd, in het belang van de dienst en naar gelang van de mogelijkheden, de volgorde, de duur en de modaliteiten van de uitzending te regelen".

Artikel 10.-

Dit artikel zou als volgt kunnen worden omgewerkt :

"Het Belgisch Nationaal Instituut voor radio-omroep mag, door uitzending of op een andere wijze, generlei publiciteit met winstoogmerken maken, noch publicaties uitgeven, die met haar uitzendingen geen rechtstreeks verband houden. Niettemin mogen de gewestelijke stations en studio's van het Instituut, in hun uitzendingen publiciteit met winstoogmerken maken, onder

.../...

de voorwaarden welke door de Raad van Beheer, onder wiens gezag zij staan, zullen bepaald worden".

Artikel 11.-

Dit artikel zou moeten aangevuld worden overeenkomstig de interpretatie die er in de memorie van toelichting van gegeven is. De voorafgaande machtiging is immers niet vereist, wanneer het er voor het Belgisch Nationaal Instituut voor radio-omroep op aan komt onderhandelingen aan te knopen met vreemde staten of met internationale organisaties, om een overeenkomst af te sluiten, die noch het nationaal noch het internationaal publiekrecht raakt. Deze mogelijkheid om af te wijken van de bij artikel 11 van het ontwerp voorgeschreven regel zou het voorwerp moeten worden van een afzonderlijke tekst, die in hetzelfde artikel moet worden ingelast.

Artikel 13.-

De laatste zin van het 1° van dit artikel, die betrekking heeft op de voordracht van candidaten voor de Raad van Beheer door de Provinciale Raden, zou kunnen wegvallen, indien bepaald werd dat de candidaten op dubbele lijsten moeten worden voorgedragen.

Deze opmerking geldt voor het 1° van het gedeelte van het artikel, dat handelt over de Nederlandssprekende Raad van Beheer.

Alinea 7 van dit artikel, waarbij wordt bepaald dat de leden worden voorgedragen volgens een stelsel van evenredige vertegenwoordiging, dat bij koninklijk besluit wordt vastgesteld, is duister. Deze bepaling schijnt op alle bij het artikel bedoelde voordrachten betrekking te hebben. Zij kan op verschillende wijzen worden uitgelegd en zou duidelijk moeten worden geformuleerd.

In de derde laatste alinea zou duidelijk moeten worden gezegd of het nieuwe lid, dat door de Koning benoemd wordt, moet gekozen worden onder de reeds voorgedragen candidaten, dan wel of de Koning dat lid vrijelijk kiest. Anderzijds zou

.../...

de zinsnede " ... benoemt de Koning een nieuw lid om het mandaat te voleindigen van degene , die door dat nieuw lid vervangen wordt" kunnen vervangen worden door de formule "... benoemt de Koning een nieuw lid dat het mandaat van degene die hij vervangt voleindigt".

Artikel 14.-

Alinea 1 van artikel 14 bepaalt dat de Raden van Beheer eens per maand vergaderen, hetzij op verzoek van de Minister, hetzij op verzoek van de meerderheid van hun leden. Uit deze bepaling kan niet duidelijk worden opgemaakt of ten minste één vergadering per maand moet plaats hebben, zoals artikel 18 van het ontwerp het wel bepaalt, waar het om de Algemene Raad van beheer gaat.

Artikel 15.-

Voorgesteld wordt in de tweede alinea van artikel 15, in fine, de zinsnede : "benoemt de Raad van Beheer een nieuw lid om het mandaat te voleindigen van degene die door dat nieuw lid vervangen wordt" te vervangen door de zinsnede : "benoemt de Raad van Beheer een nieuw lid, dat het mandaat van degene die hij vervangt, voleindigt".

Artikel 19.-

Om overeenstemming te bekomen tussen het 1° en het 4° van dit artikel, zou het 1° moeten luiden als volgt : "1°- op te maken en ter goedkeuring voor te leggen aan de Minister ... ".

In het 6° van hetzelfde artikel, moeten de woorden "welke ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Minister" vervangen worden door de woorden : " ... en ze ter goedkeuring voor te leggen aan de Minister".

Artikel 20.-

De tekst bepaalt niet door wie de Vaste Comité's van de Raden van Beheer worden voorgezeten wanneer zij gemeen-

.../...

schappelijk vergaderen en beraadslagen. Het ware wenselijk deze leemte aan te vullen.

Artikel 22.-

De redactie van artikel 22 zou als volgt kunnen gewijzigd worden : "De leden van de Algemene Raad van Beheer, van de Raden van Beheer en van de Vaste Comité's hebben recht op vergoedingen, die door de Koning zullen worden vastgesteld."

Artikel 23.-

Bij dit artikel wordt de functie van commissaris-generaal ingesteld.

Zijn opdracht bestaat in het toezicht en de contrôle, op administratief en financieel gebied, van het Belgisch nationaal Instituut voor radio-omroep. Het ontwerp duidt niet aan van wie de commissaris-generaal afhangt, noch aan wie hij rekenschap geeft van de uitvoering van zijn opdracht. Waar het artikel bepaalt dat hij deel uitmaakt van het personeel van het Belgisch nationaal Instituut voor Radio-omroep, zou hieruit moeten worden afgeleid dat hij afhangt van de Raden van Beheer. Men zou nochtans moeilijk kunnen aannemen dat het zo zou zijn, aangezien de commissaris-generaal opdracht krijgt toezicht en contrôle te houden op het beheer van de instelling. Sommige bevoegdheden die hem zijn toevertrouwd worden terzelfdertijd toevertrouwd aan andere organen. Aldus bepaalt alinea 6 dat de commissaris-generaal waakt voor de uitvoering van de door de Minister en de Raden van Beheer genomen beslissingen, terwijl dezelfde opdracht door artikel 16 wordt toevertrouwd aan de Vaste Comité's van de Raden van Beheer, wat betreft de uitvoering van de door de Raden van Beheer genomen beslissingen, en door artikel 28 aan de afgevaardigden van de Minister, wat betreft de uitvoering van de beslissingen die door de Minister werden genomen. Aan de andere kant vertrouwt artikel 28 aan de afgevaardigde van de Minister de uitoefening toe van het toezicht dat op deze laatste rust. Hierin is noodzakelijk de opdracht begrepen om er over te waken dat

.../...

de beslissingen van de Minister worden uitgevoerd.

Voorgesteld wordt, in alinea 4 van hetzelfde artikel de zinsnede:"... Zomede alle akte van aanwerving van personeel dat door de Raden van beheer of door de directeurs-generaal hetzij vast, hetzij tijdelijk wordt benoemd", te vergangen door : "... evenals iedere akte van aanwerving van personeel dat door de Raden van beheer of door de directeurs-generaal, zelfs tijdelijk, wordt benoemd".

Alinea 5 van hetzelfde artikel bepaalt dat de commissaris-generaal de beslissingen van de beheersorganen overmaakt aan de hogere overheid. Zij laat niet uitkomen welke deze hogere overheid is.

Artikel 24.-

In artikel 24 zouden de uitdrukkingen "Franstalige uitzendingen en Nederlandstalige uitzendingen" horen vervangen te worden door "uitzendingen in de Franse of in de Nederlandse taal".

Artikel 27.-

De bepalingen die de afdeling 5 vormen zouden duidelijker worden indien in artikel 27 het principe werd bevestigd dat het algemeen toezicht op de daden van het Belgisch Nationaal Instituut voor radio-omroep rust op de Minister tot wiens bevoegdheid de radio-omroep behoort.

De eerste alinea maakt een onderscheid tussen de macht om te schorsen en de macht om zich te verzetten. Er kan niet worden uitgemaakt of dit onderscheid een juridische betekenis heeft.

In de tweede alinea wordt niet gesproken van de macht om te schorsen; het is derhalve niet mogelijk uit te maken of de termijn van dertig dagen, die voor de uitoefening door de Minister van het recht om verzet aan te tekenen wordt voorzien, eveneens toepasselijk is op het recht om te schorsen.

./.

Het woord "mededeling" kan op verschillende wijzen geinterpreteerd worden. Wordt hiermede bedoeld, het overmaken van de beslissingen der beheersorganen, door de Commissaris-Generaal krachtens artikel 23, of betreft het hier om 't even welke mededeling die aan de Minister wordt gedaan, onverschillig onder welke vorm of door wie zij geschiedt?

Artikel 28.-

De opdracht, die bij artikel 26 wordt toevertrouwd aan de vaste afgevaardigden van de Minister is dezelfde als die welke bij artikel 23, alinea 6, wordt toegewezen aan de Commissaris-Generaal. Inderdaad, luidens deze laatste bepaling, waakt de Commissaris-Generaal over de uitvoering van de door de Minister genomen beslissingen.

Artikel 28, van zijn kant, bepaalt dat de afgevaardigden van de Minister het algemeen toezicht van de Minister uitoefenen op al de daden van het Instituut.

In deze opdracht is noodzakelijk de verplichting begrepen er over te waken dat worden uitgevoerd de beslissingen, die de Minister heeft genomen.

Artikel 29.-

Dit artikel zou moeten aangevuld worden met een alinea waarin duidelijk wordt gezegd binnen welke termijn en op welke wijze de Minister uitspraak doet over het beroep, ingesteld door zijn afgevaardigden.

Artikel 31.-

Alinea 2 van artikel 31 bepaalt dat de begroting, zo zij niet op 1 Januari van het dienstjaar is goedgekeurd, beschouwd wordt als zijnde door de Wetgevende Kamers aangenomen.

Een gelijkaardige bepaling wordt aangetroffen in artikel 18 van de wet van 19 Juli 1930, gewijzigd bij de wet van 28 December 1937, evenals in artikel 6 van de wet van 11 Juli 1935.

De vraag kan nochtans gesteld worden of deze procedure in overeenstemming kan gebracht worden met de regel die in ar-

./.

tikel 115 van de Grondwet is uitgedrukt, volgens welke de begroting ieder jaar door de Wetgevende Kamers moet vastgesteld worden .

In alinea 3 van dit artikel, wordt gewag gemaakt van "de rekening der uitslagen". Blijkbaar bedoelt men daarmede de winst- en verliesrekening. Is dit zo, dan ware het beter zowel hier als in artikel 35 de gewone uitdrukking "winst- en verliesrekening" te gebruiken, die overigens in artikel 32 voorkomt.

Artikel 33.-

In alinea 4 van dit artikel komt niet duidelijk uit dat de verdere verlengingen van het mandaat der revisoren moeten geschieden op voorstel van het Rekenhof.

De laatste alinea van dit artikel zou derwijze moeten aangevuld worden dat duidelijk blijkt dat de opmerkingen van de revisoren gelijktijdig met de rekeningen aan het Rekenhof zullen medegedeeld worden.

Artikel 34.-

Het 3° van dit artikel bepaalt, dat de inkomsten van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep gevormd worden door een jaarlijkse toelage, waarvan het bedrag door de bevoegde Minister bepaald wordt en die niet hoger mag zijn dan de opbrengst van de ontvangsten uit hoofde van de jaarlijkse taxe, welke door de Staat op de radioontvangtoestellen wordt geheven.

Er zou noodzakelijk moeten bepaald worden aan welke Minister deze macht wordt verleend .

Artikel 36.-

In de 1e alinea van dit artikel wordt bij vergissing verwezen naar artikel 9 van de wet van 15 Mei 1846; er zou dienen verwezen te worden naar artikel 8.

Alinea 2 zou als volgt kunnen luiden :

./.

" De openbare Schatkist heeft bovendien voorrecht op de goederen van de rekenplichtigen van het Instituut, overeenkomstig de wetten van 5-15 September 1807 betreffende de rechten van de openbare Schatkist op de goederen der rekenplichtigen van 15 Mei 1846, artikel 9, op 's Rijks comptabiliteit,en van 16 December 1851, artikel 15, op de herziening van het hypothecaire stelsel".

In de 3e alinea is het overbodig te verwijzen naar de wijzigingen ., die in de wet van 15 Mei 1846 op 's Rijks comptabiliteit werden aangebracht, vermits deze wijzigingen niet raken aan de bepalingen der wet van 1846, die bij dit ontwerp van toepassing worden gemaakt.

Een soortgelijke opmerking geldt voor de verschillende wetten, waarbij de wet van 29 October 1846 op de inrichting van het Rekenhof word gewijzigd.

Artikel 37.-

Dit artikel worde liefst omgewerkt.

De formule ".. valt onder de controle van de Inspectie van Financiën van de Staat..." is niet juist en strookt niet volkomen met de opdracht van de inspecteurs van Financiën.

Beter ware: "De Inspectie van Financiën vervult haar opdracht bij het Nationaal Instituut voor Radio-omroep, overeenkomstig modaliteiten die bij Koninklijk Besluit worden bepaald".

In afdeling 7 van het ontwerp wordt geen woord gerept over het houden der boekhouding van het Nationaal Instituut voor Radio-omroep.

Artikel 12, alinea 1, der wet van 18 Juni 1930 schreef het houden van een dubbele boekhouding voor.

Aangezien de bepalingen van financiële aard uit de wet van 1930 bij dit ontwerp grondig worden gewijzigd, zou het de voorkeur verdienen dit laatste aan te vullen en hierbij te preciseren hoe de boekhouding van het Instituut moet worden gehouden.

Artikel 39.-

Bij de wet van 18 Juli 1930 werd de Minister, die de telegrafen en telefonen onder zijn bevoegdheid had, gemachtigd praeadvies te verlenen om aan het bestaan van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep een einde te stellen.

./.

Krachtens het huidig ontwerp wordt het bestaan van het Instituut met dertig jaar verlengd en heeft de Minister niet langer de macht om praeadvies te geven.

Men ziet derhalve niet in, in welk geval, tenzij bij het verstrijken van de termijn, het Instituut zou kunnen ontbonden worden.

De Minister kan dus uit deze bepaling de macht niet halen, die de memorie van toelichting hem bij de bespreking van artikel 6 toeschrijft.

De volgende redactie van artikel 39 ware nauwkeuriger: " Bij de ontbinding van het Belgisch nationaal Instituut voor Radio-omroep, wordt tot de liquidatie overgegaan. De Staat neemt het actief over onder beding van het passief te dragen ".

Ten slotte vallen bij het ontwerp enkele opmerkingen te maken, die alleen de vorm betreffen :
in artikel 12 zouden de woorden "besturen en beheren" kunnen vervangen worden door het woord "beheren".
in artikel 13, 2°, zou de formule "... twee leden van het... personeel" moeten vervangen worden door "... twee leden die tot het... personeel behoren".
in artikel 14, in fine, zou de wending "neemt hij er het voorzitterschap van waar" moeten vervangen worden door de woorden: "zit hij de vergadering voor".

Dienen in de Nederlandse versie te worden vervangen :
in de artikelen 12, 13 en 17, de woorden "Franstalige" en "Nederlandstalige" door "Franssprekende" en "Nederlandssprekende";
in de artikelen 16, 20 en 23, de uitdrukking "waken voor" door "zorg dragen voor";
in de artikelen 17 en 20, de formule "die gemeenschappelijk vergaderen" door "wanneer zij gemeenschappelijk vergaderen";
in artikel 19, alinea 1, het woord "ongeacht" door "onverminderd";
in de artikelen 23, 25 en 33, het woord "afgezet" door "uit zijn (hun) ambt ontzet";
in de artikelen 24 en 30, de uitdrukkingen "Franstalige uitzendingen" en "Nederlandstalige uitzendingen" door "uitzendingen in de Franse taal" en "uitzendingen in de Nederlandse taal".

./.

in artikel 30, alinea 1, het woord "Staatsbesturen" door "Rijksbesturen" zoals in de alineas 2 en 3;
in artikel 30, de woorden "Franstalige" en "Nederlandstalige" door "Franssprekende" en "Nederlandssprekende" (behoudens wat gezegd werd over "Franstalige uitzendingen " en "Nederlandstalige uitzendingen");
in artikel 35, de uitdrukking "zij geven aanleiding tot het opmaken van een verzamelstaat" door "zij worden in een verzamelstaat opgenomen".

In de Franse versie zou, in de artikelen 12, 13, 17, 24 en 30, het woord "flamande" moeten vervangen worden door "néerlandaise".

Saisi par application de l'article 45 de la loi du 23 décembre 1946, le Conseil d'Etat n'a pu, dans le délai qui lui était imparti, se livrer à un examen approfondi des textes qui lui étaient soumis.

Le projet tend à substituer une loi nouvelle à la loi du 18 juin 1930 sur la fondation de l'Institut national belge de radio-diffusion.

Les seules dispositions de cette loi auxquelles le présent projet ne touche pas sont les suivantes :

l'article ler, alinéa ler, portant création d'un établissement public dénommé Institut national belge de radio-diffusion,

l'article 9 prévoyant la constitution par le gouvernement d'une ou plusieurs commissions consultatives,

l'article 12, alinéa ler, relatif à la tenue de la comptabilité de l'Institut.

Le maintien de l'article ler, alinéa ler de la loi du 18 juin 1930 est consacré par l'article 6 du projet.

Le maintien de l'article 9 paraît difficilement compatible avec l'article 5 du projet.

Quant à la disposition de l'article 12, alinéa ler relatif à la tenue de la comptabilité de l'Institut, elle pourrait être reprise dans le projet en l'insérant in fine du chapitre IV, Section 7, sur les dispositions d'ordre financier.

Si cette manière de voir correspond aux intentions du Ministre des Communications, le projet pourrait porter abrogation de toutes les dispositions de la loi du 18 juin 1930, sauf celle de l'article ler, alinéa ler, et sous réserve de l'application des dispositions transitoires, prévue à l'article 38 du projet.

D'autre part, l'arrêté-loi du 14 septembre 1945 mettant fin à l'existence de l'Office de Radio-diffusion national belge (O.R.N.B.) et chargeant l'Institut national belge de radio-diffusion (I.N.R.) de sa liquidation, comprend

./.

des dispositions qui sont incompatibles avec celles du présent projet.

Il s'agit notamment de l'article 4 qui porte réorganisation du Conseil de gestion et de l'article 5 relatif au Comité permanent de ce Conseil.

Il serait dès lors souhaitable d'abroger également ces dispositions.

EXAMEN DES ARTICLES.

Article 1er.-

Cet article constitue un rappel de la disposition de l'article 14 de la Constitution. On n'aperçoit guère sa raison d'être si le projet ne tend à organiser la radiodiffusion qu'à l'intervention de l'Institut national belge de radiodiffusion.

La rédaction de l'article devrait être remaniée; celui-ci devrait être complété d'un second alinéa qui préciserait ce qu'il faut entendre par "radiodiffusion".

Le premier alinéa pourrait être rédigé comme suit :

"La liberté de manifester ses opinions en matière de ra-
"diodiffusion est garantie sauf la répression des délits
"commis à l'occasion de l'usage de cette liberté."

On pourrait, d'autre part, pour les besoins de la loi, définir la radiodiffusion dans les termes ci-après :

"Par radiodiffusion, on entend la transmission par voie
"radioélectrique de sons ou d'images".

Article 2.-

L'article 2 enjoint au Ministre qui a la radiodiffusion dans ses attributions de mettre à la disposition de l'Institut national belge de radiodiffusion les longueurs d'onde qui lui sont nécessaires pour assurer le service public de la radiodiffusion.

Il en ressort que l'article 1er n'aura de portée pratique qu'à partir du jour où le ministre fera usage de ce même pouvoir en faveur d'autres organismes de radiodiffusion.

./.

Article 3.-

L'article 3 règle l'accès de l'Institut national belge de radiodiffusion aux associations d'auditeurs préalablement agréés par le Roi.

L'article gagnerait en clarté s'il était précisé que les heures d'émission sont accordées sur les émetteurs de l'Institut national belge de radiodiffusion.

Il serait d'autre part souhaitable que la locution "auditeur radiophonique" soit abandonnée et remplacée par le mot "auditeur".

Article 4.-

Au second alinéa, il serait préférable de dire "... Pour être et rester agréées, les associations d'auditeurs doivent notamment : .....".

Article 5.-

Cet article porte création d'un Conseil supérieur de la radiodiffusion. Il délègue au Roi le pouvoir de déterminer sa composition et ses attributions. Il serait souhaitable de déterminer dans le projet même le cadre des attributions de ce Conseil.

Cet article, qui constitue à lui seul le chapitre III, se place entre deux catégories de dispositions se rapportant exclusivement à l'Institut national belge de radiodiffusion. Il trouverait mieux sa place en tête du projet, immédiatement après le chapitre 1er. Le Conseil supérieur de radiodiffusion semble, en effet, aux termes de l'exposé des motifs, être appelé à accomplir une mission plus large que celle dévolue au seul Institut national belge de radiodiffusion.

Article 6.-

La seconde partie de la phrase constituant le deuxième alinéa de cet article pourrait être remaniée comme suit : "Il peut être transféré par le Roi en tout autre lieu, après avis du Conseil général de gestion".

./.

Article 7.-

L'article 7 devrait être mis en concordance avec le texte proposé pour l'article 1er.

L'alinéa 2 pourrait être corrigé comme suit :

"Pour l'aider à remplir sa mission, l'Institut national "belge de radiodiffusion peut faire appel à des organismes, "à des personnes ou à des groupements étrangers à l'Insti- "tut."

Article 8.-

Il est proposé de rédiger l'alinéa 1er de cet article comme suit : "L'Institut national belge de radiodiffusion accepte les communications qui lui sont proposées pour autant qu'elles soient conformes aux dispositions de l'article 9, alinéa 2 de la présente loi. Néanmoins, il lui appartient de régler, dans l'intérêt du service et suivant les possibilités, l'ordre, la durée et les modalités de l'émission."

Article 10.-

Cet article pourrait être remanié comme suit : "L'Institut national belge de radiodiffusion ne peut faire, "par voie d'émission ou autrement, aucune publicité à but "lucratif ni éditer des publications qui ne se rapportent "pas directement à ses émissions. Néanmoins, les postes ou "studios régionaux de l'Institut peuvent faire, par voie "d'émission, de la publicité à but lucratif dans les condi- "tions qui seront déterminées par le Conseil de gestion "dont ils relèvent."

Article 11.-

Cet article devrait être complété suivant l'interprétation qui en a été donnée à l'exposé des motifs. En effet, l'autorisation préalable n'est pas requise lorsqu'il s'agit pour l'Institut national belge de radiodiffusion d'entamer les négociations avec des Etats étrangers ou avec des organisations internationales en vue de conclure un arrangement qui ne touche pas au droit public interne ni au droit public international. Cette possibilité de déro-

../..

ger à la règle prescrite par l'article 11 du projet devrait faire l'objet d'un texte distinct à insérer dans le même article.

Article 13.-

La dernière phrase du 1° de cet article relative à la présentation des candidats au Conseil de gestion par les Conseils provinciaux pourrait être supprimée s'il était précisé que les candidats doivent être présentés sur des listes doubles.

Cette remarque vaut pour le 1° de la partie de l'article relative au Conseil de gestion d'expression néerlandaise.

L'alinéa 7 de cet article, qui dispose que la présentation des membres se fait d'après un système de représentation proportionnelle qu'un arrêté royal détermine, est obscur. Cette disposition paraît se rapporter à toutes les présentations prévues par l'article. Elle est susceptible de plusieurs interprétations et devrait être clairement précisée.

A l'antépénultième alinéa, il conviendrait de préciser si le nouveau membre nommé par le Roi doit être choisi parmi les candidats déjà présentés ou si le Roi le désigne librement. D'autre part, l'expression "le Roi nomme un nouveau membre pour achever le mandat de celui qu'il remplace" pourrait être remplacée par l'expression "le Roi nomme un nouveau membre qui achève le mandat.....".

Article 14.-

L'alinéa 1er de l'article 14 dispose que les Conseils de gestion se réunissent une fois par mois soit à la demande du ministre, soit à la demande de la majorité de leurs membres. Il ne ressort pas clairement de cette disposition si, comme il est dit à l'article 18 du projet en ce qui concerne le Conseil général de gestion, une réunion au moins par mois est exigée.

./.

Article 15.-

Dans le second alinéa de l'article 15, in fine, il est proposé de remplacer l'expression : "le Conseil de gestion nomme un nouveau membre pour achever le mandat de celui qu'il remplace" par l'expression "le Conseil de gestion nomme un nouveau membre qui achève le mandat de celui qu'il remplace".

Article 19.-

En vue d'établir la concordance entre le 1° et le 4° de cet article, il conviendrait de libeller le 1° comme suit : "1°.- d'établir et de soumettre à l'approbation du ministre,.....".

Au 6° du même article, il faut remplacer les mots "qui sont soumis à l'approbation du ministre" par les mots "... et de les soumettre à l'approbation du ministre".

Article 20.-

Le texte ne précise pas par qui sont présidés les comités permanents des conseils de gestion lorsqu'ils siègent et délibèrent en commun. Il serait souhaitable de combler cette lacune.

Article 22.-

La rédaction de l'article 22 pourrait être modifiée comme suit : "Les membres du conseil général de gestion, des conseils de gestion et des comités permanents ont droit à des indemnités qui seront fixées par le Roi".

Article 23.-

L'article 23 crée la fonction de commissaire général.

Sa mission consiste dans la surveillance et le contrôle administratifs et financiers de l'Institut national belge de radiodiffusion. Le projet ne précise pas de qui relève le commissaire général ni à qui il rend compte de l'exécution de sa mission. L'article disposant qu'il fait partie du personnel de l'Institut national belge de

./.

radiodiffusion, on devrait en déduire qu'il relève des conseils de gestion. On comprendrait cependant difficilement qu'il en fût ainsi, étant donné que le commissaire général est chargé d'une mission de surveillance et de contrôle sur la gestion de l'organisme. Certaines des attributions qui lui sont confiées sont en même temps confiées à d'autres organes. C'est ainsi que l'alinéa 6 dispose que le commissaire général veille à l'exécution des décisions prises par le Ministre et par les Conseils de gestion, alors qu'une mission identique est confiée par l'article 16 aux comités permanents des conseils de gestion, en ce qui concerne l'exécution des décisions prises par les Conseils de gestion, et par l'article 28 au délégué du Ministre, en ce qui concerne l'exécution des décisions prises par le Ministre. L'article 28, d'autre part, confère au délégué du Ministre l'exercice de la tutelle incombant à ce dernier. Ceci implique nécessairement la mission de veiller à l'exécution des décisions du Ministre.

A l'alinéa 4 du même article, il est proposé de remplacer l'expression ".... ainsi que tout acte d'engagement de personnel nommé soit à titre définitif, soit à titre temporaire par les conseils de gestion ou les directeurs généraux" par l'expression "... ainsi que tout acte d'engagement du personnel nommé, même à titre temporaire, par les conseils de gestion ou par les directeurs généraux".

L'alinéa 5 du même article dispose que le commissaire général transmet les décisions des organes de gestion à l'autorité supérieure. Il ne fait pas ressortir quelle est cette autorité supérieure.

Article 24.-

A l'article 24, il convient de remplacer les expressions "émissions de langue française et émissions de langue flamande" par les expressions "émissions en langue française ou en langue néerlandaise".

./.

Article 27.-

Les dispositions constituant la section 5 gagneraient en clarté si l'article 27 affirmait le principe que la tutelle générale sur les actes de l'Institut national de radiodiffusion incombe au ministre ayant la radiodiffusion dans ses attributions.

Le premier alinéa de cet article fait une distinction entre le pouvoir de suspendre et celui de s'opposer. On ne peut déterminer si cette distinction a une portée juridique.

Le second alinéa ne parle pas du pouvoir de suspension; il ne permet donc pas de résoudre la question de savoir si le délai de trente jours prévu pour l'exercice du droit d'opposition du ministre s'applique également au droit de suspension.

Le mot "communication" est susceptible de plusieurs interprétations. Faut-il entendre par là la transmission faite par le commissaire général, en vertu de l'article 23, des décisions des organes de gestion ou s'agit-il de toute communication faite au ministre, quels qu'en soient le mode et l'auteur ?

Article 28.-

La mission confiée par l'article 28 aux délégués permanents du ministre se confond avec celle attribuée au commissaire général par l'article 23, alinéa 6. En effet, aux termes de cette dernière disposition, le commissaire général veille à l'exécution des décisions prises par le ministre.

L'article 28, de son côté, dispose que les délégués du ministre exercent la tutelle générale du ministre sur tous les actes de l'Institut.

Cette mission implique nécessairement la charge de veiller à l'exécution des décisions prises par le ministre.

Article 29.-

Cet article devrait être complété par un alinéa précisant dans quel délai et de quelle manière le ministre statue sur les recours de ses délégués.

Article 31.-

L'alinéa 2 de l'article 31 dispose qu'à défaut d'être voté le 1er janvier de l'année de gestion le budget est considéré comme adopté par les chambres législatives..

Une disposition analogue se retrouve à l'article 18 de la loi du 19 juillet 1930, modifiée par la loi du 28 décembre 1937 ainsi qu'à l'article 6 de la loi du 11 juillet 1935.

La question se pose cependant de savoir si cette procédure peut être conciliée avec la règle constitutionnelle de l'article 115 qui prescrit le vote annuel du budget par les chambres législatives.

Au 3eme alinéa de cet article, il est fait état du "compte de résultats". Il semble qu'on entende par là le compte de profits et pertes. S'il en est ainsi, il serait préférable, tant à cet article qu'à l'article 35, d'utiliser la locution habituelle de compte de profits et pertes qui se retrouve d'ailleurs à l'article 32.

Article 33.-

A l'alinéa 4 de cet article, il ne ressort pas clairement que les prorogations ultérieures du mandat des reviseurs doivent être faites sur la proposition de la Cour des comptes.

Le dernier alinéa de l'article devrait être complété de manière telle qu'il en ressorte que les observations des reviseurs seront communiquées à la Cour des comptes en même temps que les comptes proprement dits.

Article 34.-

Le 3°/ de cet article dispose que les ressources de l'Institut national belge de radiodiffusion sont constituées par une subvention annuelle dont le montant est fixé par le ministre compétent et qui ne peut excéder le produit des recettes fournies par la redevance annuelle prélevée par l'Etat sur les appareils récepteurs de radiodiffusion.

./.

Il serait indispensable de préciser à quel ministre ce pouvoir est accordé.

Article 36.-

Au 1er alinéa de cet article, l'article 9 de la loi du 15 mai 1846 est visé par erreur : il y aurait lieu de viser l'article 8.

L'alinéa 2 pourrait être rédigé comme suit :

"En outre, le Trésor public a privilège sur les biens des "comptables de l'Institut conformément aux lois du 5-15 "septembre 1807 relatives aux droits du Trésor public "sur les biens des comptables, du 15 mai 1846, article 9, "sur la comptabilité de l'Etat, et du 16 décembre 1851, "article 15, sur la révision du régime hypothécaire."

Au 3eme alinéa, il est superflu de viser les modifications dont a fait l'objet la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, ces modifications n'affectant en rien les dispositions de la loi de 1846 rendues applicables par le présent projet.

Une remarque analogue s'applique aux différentes lois qui ont modifié la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes.

Article 37.-

Il serait souhaitable de remanier cet article. L'expression : "..... soumis au contrôle de l'inspection des Finances de l'Etat...." n'est pas une locution adéquate et ne correspond pas exactement à la mission des inspecteurs des Finances. Il serait préférable de dire "L'Inspection des Finances exerce sa mission auprès de l'Institut national de radiodiffusion suivant des modalités qui sont déterminées par arrêté royal."

La section 7 du projet est muette en ce qui concerne la tenue de la comptabilité de l'Institut national de radiodiffusion.

L'article 12, alinéa 1er de la loi du 18 juin 1930 prescrivait la tenue d'une comptabilité en partie double.

Les dispositions d'ordre financier de la loi de 1930 étant profondément remaniées par le présent projet, il serait souhaitable de compléter celui-ci en précisant de quelle manière sera tenue la comptabilité de l'Institut.

Article 39. -

La loi du 18 juin 1930 conférait au ministre ayant les télégraphes et téléphones dans ses attributions le pouvoir de donner un préavis en vue de mettre fin à l'existence de l'Institut national belge de radiodiffusion.

Le projet actuel proroge pour trente années l'Institut et ne confère plus au ministre le pouvoir de donner préavis.

On ne voit dès lors pas, en dehors de la survenance du terme prévu, d'hypothèse dans laquelle l'Institut pourrait être dissous.

Le Ministre ne peut donc pas trouver dans cette disposition le pouvoir que lui prête l'exposé des motifs au commentaire de l'article 6.

Il serait plus correct de rédiger l'article 39 comme suit :
"Lors de la dissolution de l'Institut national belge de radiodiffusion, il est procédé à sa liquidation. L'Etat reprend l'actif, à charge de supporter le passif."

+

+ +

Le projet soulève enfin quelques remarques de pure forme :

à l'article 12, les mots "administrer" et "gérer" pourraient être remplacés par le mot "administrer";

à l'article 13, 2°, l'expression ".... deux membres du personnel" devrait être remplacée par l'expression "... deux membres appartenant au personnel";

à l'article 14, in fine, la locution "il en assume la présidence" devrait remplacer les mots "il en prend la présidence".

Dans la version néerlandaise, il y a lieu de remplacer :

aux articles 12, 13 et 17, les expressions "Franstalige" et "Nederlandstalige" par "Franssprekende" en "Nederlandssprekende";

aux articles 16, 20 et 23, l'expression "waken voor" par "zorg dragen voor";

aux articles 17 et 20, l'expression "die gemeenschappelijk vergaderen" par "wanneer zij gemeenschappelijk vergaderen";

à l'article 19, alinéa 1er, le mot "ongeacht" par "onverminderd";

aux articles 23,25 et 33,le mot "afgezet" par "uit zijn (hun) ambt ontzet";

aux articles 24 et 30, les expressions "Franstalige uitzendingen" et "Nederlandstalige uitzendingen" par "uitzendingen in de Franse taal" et "uitzendingen in de Nederlandse taal";

à l'article 30, alinéa 1er, le mot "Staatsbesturen" par "Rijksbesturen", comme aux alinéas 2 et 3;

à l'article 30, les expressions "Franstalige" et "Nederlandstalige" par "Franssprekende" et "Nederlandssprekende" (sauf ce qui a été dit pour "Franstalige uitzendingen" et "Nederlandstalige uitzendingen");

à l'article 35, l'expression "zij geven aanleiding tot het opmaken van een verzamelstaat" par "zij worden in een verzamelstaat opgenomen".

./.

Dans la version française, il y aurait lieu de remplacer aux articles 12, 13, 17, 24 et 30 le mot "flamande" par le mot "néerlandaise".

[illegible]

Waren aanwezig: Etaient présents:

De Heren: F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter
Messieurs: conseiller d'Etat, président

D. DECLEIRE, raadsheren van State
J. COYETTE conseillers d'Etat

[illegible]

[illegible] bijzitters van de afdeling wetgeving
assesseurs de la section de législation

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van

de H.F.[illegible], raadsheer van State

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de

H.F.[illegible], conseiller d'Etat

DE GRIFFIER- LE GREFFIER,

DE VOORZITTER- LE PRESIDENT,